

NC-947

Seat No. _____

Third Year B. A. Examination

April / May – 2003

Political Science : Paper – VIII
(Modern Indian Political Thinkers)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ રાજકીય ચિંતનમાં રાજા રામમોહન રાયના ફાળાનો ખ્યાલ આપો.

અથવા

૧ ગોપાળકૃષ્ણ ગોખલેએ રાજકીય અને સામાજિક ચિંતનમાં આપેલો ફાળો સમજાવો.

૨ “સ્વરાજ્ય એ મારો જન્મસિદ્ધ અધિકાર છે.” - તિલક, વિગતે સમજાવો.

અથવા

૨ આધુનિક ભારતીય રાજકીય ચિંતનમાં નહેરૂનું પ્રદાન વર્ણવો.

૩ ગાંધીજીના સાધન અને સાધ્ય અંગેના વિચારોનું વર્તમાન રાજકીય પરિસ્થિતિના સંદર્ભમાં મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૩ ગાંધીજી આધુનિક ભારતીય રાજકીય ચિંતનના મુખ્ય ઘડવૈયા હતા. - આ વિધાન સમજાવો.

૪ ભારતીય રાજકીય વિચારધારામાં રામમનોહર લોહિયાનો ફાળો ચર્ચો.

અથવા

૪ જયપ્રકાશ નારાયણના રાજકીય અને આર્થિક ચિંતનની સમીક્ષા કરો.

૫ એમ. એન. રૉયના રાજકીય વિચારોની વિવેચનાત્મક ચર્ચા કરો.

અથવા

૫ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

(અ) આધુનિક ભારતીય રાજકીય વિચારકોના અભ્યાસની પ્રસ્તુતિ

(બ) વિનોબા ભાવેનું ભૂદાન આંદોલન

(ક) ભારતીય નવજાગૃતિ

(ડ) ભારતમાં સમાજવાદી ચિંતનનો વિકાસ.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1 Give an account of the contribution in political thought of *Raja Ram Mohan Roy*.

OR

- 1 Explain the contribution of *Gopal Krishna Gokhale* in political and social thought.

- 2 "Independence is my birth right." – *Tilak*. Explain fully.

OR

- 2 Describe *Nehru's* contribution in Modern Indian Political Thought.

- 3 Evaluate *Gandhiji's* views on means and end in the context of the prevalent political situation.

OR

- 3 "*Gandhiji* was chief Architect of Modern Indian Political Philosophy." Explain the statement.

- 4 Discuss contribution of *Ram Manohar Lohia* in Indian Political Thought.

OR

- 4 Review the political and economic thoughts of *Jay Prakash Narayan*.

- 5 Critically discuss *M. N. Roy's* political thoughts.

OR

- 5 Write short notes on any **two** :

- (a) Relevance of the study of Modern Indian political thinkers
- (b) *Vinoba Bhave's* Bhoodan movement
- (c) Indian Renaissance
- (d) Development of Socialist thinking in India.